

Čtení ze Staré smlouvy:

„Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas: Je čas rození i čas umírání, čas sázet i čas trhat; je čas zabíjet i čas léčit, čas bořit i čas budovat; je čas plakat i čas smát se, čas truchlit i čas poskakovat...“ (Kniha Kazatel 3:1-4)

Čtení z evangelia (perikopy staré církve):

„Když už byl blízko a užíval město, dal se nad ním do pláče a řekl: „Kdybys poznalo v tento den i ty, co vede k pokoji! Avšak je to skryto tvým očím.

Přijdou na tebe dny, kdy tvoji nepřátelé postaví kolem tebe val, obklíčí tě a sevrou ze všech stran. Srovnají tě se zemí a s tebou i tvé děti; nenechají v tobě kámen na kameni, poněvadž jsi nepoznalo čas, kdy se Bůh k tobě sklonil.“ (Lukášovo evangelium 19:41-44)

Pláč

Ježíš pláče nad Jeruzalémem?! Ano. Pláče. A všimli jste si, že se v Bibli o pláči mluví velice často? Bůh se za slzy nestydí.

Učili nás, že projevat své emoce je výrazem slabosti. Smát se? Lépe je „usmívat se“, což nám sklouzlo k „vysmívat se“. A tím spíše pláč, ten se přece nenesí. Silní přece nepláčou! A chlapi nepláčou! Protagonista chlapské spirituality františkán Richard Rohr říká, že Ježíšova slova „Blahoslavení, kteří pláčou!“ (v Matoušově evangeliu 5:4) jsou více o truchlení, než o pláči samotném.¹ Truchlení nehledá viníka a nepočítá oběti. Truchlí nad světem, vidí bezvýchodnost a nouzi celého stvoření.² A právě takovým plačícím a truchlícím patří druhá část tohoto verše: „...neboť oni budou potěšeni.“

Skutečnost bývá ale vnímána naprosto jinak. Lukáš si zapamatoval Ježíšův pláč. Jenže jiní se v tom okamžiku dmuli pýchou a štěstím! Evangelista Marek zprostředkovává (snad Petrovy) vzpomínky, že se ve stejném okamžiku jeden z učedníků pyšnil Jeruzalémem: „*Pohled' Mistrě, jaké to kameny a jaké stavby!*“ Ježíš mu řekl: „*Obdivuješ ty velké stavby? Nezůstane z nich kámen na kameni, všechno bude rozmetáno.*“ (Markovo evangelium 13:1n) I Matouš si zapsal stejné vzpomínky: „*Když Ježíš vyšel z chrámu a odcházel odtud, přistoupili k němu učedníci a ukazovali mu na chrámové stavby.*“ (Matoušovo evangelium 24:1n)

My se také pyšníme vysokým svými chrámy, vědeckým poznáním, rostoucím HDP, skvělými velkoměsty, obchodními centry a rozvojem dopravní infrastruktury. Vidíme netušené rozměry výstavby našich velikých domů a měst. Tu vlast našich otců konečně zase získáváme do svých rukou. To „vláda věcí našich se k nám navrátila...“! Děláme piety v panteonech, vyvěšujeme vlajky a klaníme se. Ale nevidíme bídu nevzdělanosti, bezcharakternosti. Také nevnímáme krutost vůči hostům a příchozím. Nezajímá nás nic jiného, než vítězství v našich malých bojích. To my musíme vyhrát! Nezajímají nás obyčejní lidé a jejich příběhy...

1. Lidský pláč

Měli bychom plakat? Měli. Slzy se ale nikomu nenařizují, přicházejí samy. Takový pláč, to není poplakování nad tím, že už bylo líp! Není to touha vrátit se někam do minulosti. Je to jinak. Pláčeme spolu s Petrem, který ve známém příběhu o trojím zapření svého Pána: „*Vyšel ven a hořce se rozplakal.*“ (v Lukášově evangeliu 26:62) Je to pláč pokání. Pláč nad zmaře-

¹ Řecké slovíčko *penthoité*s odkazuje spíše k nám známému *pantheonu*. Není tam přímá řeč o pláči.

² „Neseme bolest světa, aniž bychom hledali pachatele nebo oběti. Místo toho rozpoznáváme smutnou realitu, v níž jsou uvězněny obě strany. Slzy od Boha jsou vždy pro všechny, pro naše všeobecné vyhnání z domova. „Je to Ráchel, která pláče nad svými dětmi a nechce se nechat utěšit“ (Jeremiáš 31,15). Richard Rohr, <https://cac.org/daily-meditations/the-healing-of-tears/>

ným časem, který nejde vrátit. Smutek nad šancemi, které jsme propásli a všechno by bývalo jinak, kdyby... Je to pláč nad těmi, které jsme ztratili namísto toho, abychom je získali pro dobro celého světa.³ Je to pláč, který nemá žádné rychlé řešení, pomůže z něj jen to Boží potěšení a naděje, které přicházejí naprosto zázračně.

2. Ježíšův pláč

Ježíš plakal nad druhými, neplakal nad sebou. Litoval zmařených možností a zaslepenosti vyvoleného národa, ale vzápětí šel vyčistit chrám a vrátil jej modlitbě. Poté šel a obětoval svůj život za nás za všechny a vstal z mrtvých, abychom s ním mohli vstát i my. A žít jinak. Dějiny Izraele připomínají mladého krále Jóšijáše, který při poslechu Božích slov vstal z trůnu a roztrhl si svůj plášť na znamení smutku. Jako by se modlil se žalmistou: „*Hospodine, změň náš úděl, jako měníš potoky na jihu země! Ti, kdo v slzách sejí, s plesáním budou sklízet. S pláčem nyní chodí, kdo rozsévá, s plesáním však přijde, až ponese snopy.*“ (Žalm 126:4-6) Proroci Jóšijášovi přinesli odpověď: „*Protože tvé srdce zjihlo a pokořil ses před Hospodinem, když jsi uslyšel, co jsem mluvil proti tomuto místu a proti jeho obyvatelům, že tu bude spoušť a zlořečení, protože jsi roztrhl své roucho a přede mnou plakal, vyslyšel jsem tě, je výrok Hospodinův.*“ (2 Kniha Královská 22:19) Jóšijáš (639-609 před Kristem) je spojován s poslední reformou před zánikem Judského království.

Tahle odpověď, adresovaná králi, se dostává nám všem, kteří zapláčou nad sebou a nad světem a jdou udělat to, co se udělat dá. Udělají to, co je na nich.

Otče všech, sám jsi se trápil ve svém srdci, že jsi na zemi učinil člověka. Prosím, ulož si do nádoby všechny moje slzy, ty sám víš nejlépe, kolik jich je! (Genesis 6:6 a Žalm 56:9)

Synu, Kriste všech chudých, Kriste slz, Kriste zraněný a probodený, ať je mým štítem tvůj kříž!

Duchu svatý, vstup do temnoty a beznaděje mého srdce a přines tam nový život!

Amen

³ „Za ním (na popraviště) šel veliký zástup lidu; ženy nad ním nařikaly a oplakávaly ho. Ježíš se k nim obrátil a řekl: „Dcery jeruzalémské, nade mnou neplačte! Plačte nad sebou a nad svými dětmi.“ (Lukášovo evangelium 23:27n)